

Les Planes

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Les Planes
Emplaçament Situada a l'extrem est de Begues
Alçada: 428

Coordenades:

Latitud: 41.32315
Longitud: 1.94753
UTM Est (X): 411919
UTM Nord (Y): 4575165

Classificació

Número de fitxa 08020 - 65
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Text refós de la normativa urbanística del PGOU (desembre de 2007)
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cadastral: 08020A01800028
Autoria de la fitxa Oriol Vilanova
Data de registre de la fitxa: dc., 05/08/2009 - 02:00

Descripció

Masia de planta quadrada amb planta baixa, dos pisos i teulada a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana principal. Presenta una disposició asimètrica de les obertures, totes elles emmarcades amb carreus i dovelles de gres vermell. La porta principal, situada al centre de la planta baixa, és d'arc de mig punt. A cada costat de la porta trobem una finestra rectangular i, a ambdós extrems de la façana, dues portes secundàries, sense arc ni decoració destacable. L'alçada de l'edifici no és regular. Al costat sud-est presenta una part on només hi ha un pis. La façana en aquesta part és d'un parament diferent a la resta, pedra vista arrebossada parcialment de factura moderna. A nivell de primer pis destaquen les dues portes amb balcó i barana de ferro situades a la part esquerra de la façana, mentre que a la dreta trobem dues finestres quadrades, amb ampit, sense balcó. Enmig d'aquestes obertures hi ha un rellotge de sol (veure fitxa 405). Cal fer menció en aquest punt de fet que el cos adossat a l'esquerra de la façana, ja esmentat, arriba justament a nivell del primer pis. A nivell del segon pis, trobem dues portes amb balcó amb barana de ferro, situades al costat esquerre, simètricament sobre les del primer pis, d'identiques característiques, mentre que a la dreta destaca la cantonada de l'edifici, que es resolt a partir d'una tribuna de tres arcades de mig punt, que continua a la façana est. L'edifici presenta les cantoneres de pedra vista, que juntament amb els carreus de les obertures contrasten amb la superfície del parament de les façanes, amb un arrebossat de color blanc. La cantonera sud-est, a més sobresurt lleugerament a nivell de la planta baixa, ja que en aquesta part hi té un contrafort adossat.

Un baluard de pedra tanca la part frontal de la casa, una part de la façana de ponent -on destaca una construcció secundària de planta rectangular situada a diferents nivell segons la topografia del terreny -, i quasi la totalitat de la façana de llevant. A l'exterior de la casa destaquen el pou, l'era o un forn de pa circular, avui elements decoratius.

Observacions:

(Continuació història)

Acabada la Guerra de Successió, l'any 1718, l'Intendent General Josep Patiño, per poder implantar el Cadastre General a Catalunya manà es confeccionés un cens de béns i persones de tot el Principat. El nom de les Planes no hi surt com a contribuent en els cadastres de 1717 a 1747. Degut a què les relacions de les propietats en terres, cases i bestiar, les confeccionaven el batlle i regidors del poble i després eren facilitades a l'Intendent general, les ocultacions per pagar menys resultaren tan evidents que obligarien a què l'any 1759 es desplaçés per tots els pobles de Catalunya un censador per fer un cens definitiu. Aquest Cadastre registra el mas de les Planes com a casa pròpia de Joan Petit de les Planes, propietari del Mas Alemany i de la Clota.

A partir de 1762 aquest mas gaudeix d'una gran vitalitat econòmica, hi viuen 13 persones, el mateix nombre que al 1800. Els Petit continuen amb la titularitat de la masia, que aixoplugava el 1852 a 10 persones. Les Planes, en els darrers 50 anys ha sofert diverses vicissituds, ha canviat de propietari, ha estat comprada per servir de restaurant, de casa d'estiueig, reformada,... Tot i així, encara conserva la imatge de masia que li va donar el seu caràcter.

Història

El Mas de les Planes el trobem ben identificat amb aquest nom al segle XVII, tot i què l'origen del mas és molt anterior, encara que amb un altre nom. Al segle XIV se l'anomenava mas Costa, essent propietat de la família Costa, tot i que és probable que hagués pres el nom de l'indret per ser una zona de "costes" (terres en pendent o properes a penya-segats). Segons un document notarial signat pel notari Folqueres, l'any 1338 Guillem Costa vengué el mas Costa a Bononat Panyella, família estesa i assentada a Begues que al segle XIV posseïen el mas Torra (a Puig Castellar) i la Massana. Segons un altre document signat pel notari fuster, l'any 1396 posseïa el Mas Costa en Jacob Panyella. En el capbreu de 1458 fet per Jaume March III just abans de l'esclat de la Guerra Civil Catalana (1462-1472), hem trobat que es declara posseïdor de les

Planes en B. Petit, qui també té el mas Codinelles. Però sembla bastant probable que aquest nom de les Planes al segle XV sigui referit a un altre mas que avui es desconeix quin era. Aquest mateix mas de les Planes el tornem a trobar al capbreu de 1595 en la descripció d'unes afrontacions del Mas Pau, propietat de Montserrat Pau, "abans dit mas Panyella de la Figuera. Té vinya plantada, erm i bosc. Limita amb Joan Sadurní de la Costa, amb Joan Carreras que abans era de Jaume Garau de Santa Eulàlia i pertanyia al Mas Planes i part l'honor de Joan Vendrell del Mas Trujols que abans fou de Bartomeu Vendrell de l'Alzina i també part amb el terme de l'Hospital de Cervelló". A mitjans segle XVI en Climent Guerau del Coll, fill de Bartomeu, comprà el Mas Costa i Mas Glaçat. No obstant, en el capbreu de 1595 trobem com a posseïdor de Mas Costa i Mas Glaçat en Gabriel Panyella que l'hauria adquirit, potser per contracte d'establiment, a Climent Guerau. Tanmateix, segons un document signat pel notari Anton Seriol de l'any 1598, els barons d'Eramprunyà, Isabel de Torrelles i Francesc d'Erill, reconeixen el Mas Costa i Mas Glaçat a Joana, vídua de Climent Guerau, i el seu fill hereu, pel que pagaven 40 lliures. Al segle XVII és quan el Mas Costa perd el nom per passar-se a dir de les Planes, tot i que no queda clar quan es produeix. Serà l'any 1614, quan es fa el recompte dels habitants del poble a causa del Compliment Pasqual, que ens assabentem que a les Planes hi viu el matrimoni format per Pau Cirerol i la seva esposa i possiblement amb fills petits, que no queden recollits en l'enquesta del rector perquè en aquests recomptes s'excloïen els menors de 7 anys. A les llibretes dels anys 1617, 1618 i 1619 ja es nomena l'Helena, filla del matrimoni. En els anys següents, el nom de les Planes desapareix i la família Pau Cirerol passa a habitar el Mas Glaçat fins al 1634. Res fa pensar que el Mas de les Planes en aquesta època hagués desaparegut, però no en tenim més notícies fins l'any 1655. Segons un contracte d'establiment del 24 de gener de 1655, "Antic Campamar lloga i fa lloguer a Ramon Costa de tota la casa y heretat del Mas Alemany y Mas Turallo y Mas de las Planas per cinc anys i cinc esplets". Les referències que d'aquest es fan en els pactes del contracte sembla que no és més que un corral per guardar bestiar. És possible que durant alguns anys el Mas de les Planes no fos habitat i l'única referència que recorda la toponímia del Mas de les Planes la trobem al capbreu de 1632, quan es refereix a una peça de terra plantada de vinya, dita la Plana, que tenia cedida en contracte emfitèutic a Jaume Petit del Mas Trabal.

Bibliografia

AAVV (2001): "Ruta Bartró - la Guardiola - la Desfeta - les Planes. El cap de la vall de Begues", dins de L'EIXARMADA, núm. 7, octubre de 2001, p. 18. Centre d'estudis beguetans.

